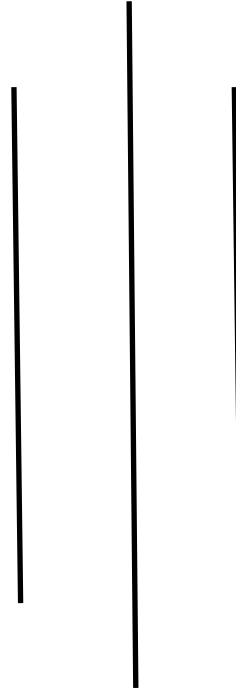

ठाकुरबाबा नगरपालिकाको सातौं नगरसभामा
नगर उपप्रमुख कृष्णा कुशमा थारुवाट प्रस्तुत आ.व. २०७७/२०७८ को बजेट बक्तव्य

ठाकुरबाबा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

सैनवार, प्रदेश नं.५ नेपाल

१० आषाढ २०७७

अध्यक्ष महोदय,

१. कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट फैलिएको कोभिड १९ रोगबाट सिर्जित प्रतिकूल परिस्थितिमा यस गरिमामय नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०७७/२०७८ को बजेट प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु ।
२. आर्थिक वर्ष २०७७/२०७८ को बजेट प्रस्तुत गरिरहँदा म संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना सम्मका क्रान्ति तथा संघर्षहरुमा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने महान सहिदहरुलाई स्मरण गर्दै समाज रुपान्तरणको नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नुहुने अग्रजहरु प्रति उच्च सम्मान तथा घाइते योद्धा र बेपत्ता नागरिकहरुलाई यस अवसरमा सम्मानका साथ सम्झन चाहान्छु ।
३. कोभिड १९ को कारण उत्पन्न प्रतिकूलताकाबीच धैर्यताका साथ कोरोना भाइरस नियन्त्रण र उपचार अभियानमा साथ दिनु भएकोमा नगरबासी सम्पूर्ण दिदिबहिनी दाजुभाईको उच्च प्रशंसा गर्दछु । उपचार र राहत वितरण तथा विपत कोषमा सहयोग गर्नुहुने सबै राजनैतिक दल, जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, पत्रकार तथा नागरिक समाज पेशा व्यवसायी लयागत सबैलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु ।
४. गत आर्थिक वर्ष २०७६/२०७७ को प्रारम्भबाट नै योजनाबद्ध कार्ययोजना सहित सम्बृद्ध नगर निर्माणको मार्गमा अहोरात्र खटिईरहेको समयमा कोभिड १९ को माहामारीले हाम्रो प्राथमिकता परिवर्तन गरिदियो । नागरिकको जीवन रक्षालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी कोरोना कहर कै बिच माहामारी विरुद्धको अभियानमा उपलब्ध सबै स्रोत साधनको समुचित प्रयोग गर्दै अपेक्षित लक्ष्यको नजिकबाट आर्थिक वर्ष गुज्ने क्रममा छ । माहामारी विरुद्धको संघर्ष कै बीचमा पनि जीवनको सहजताका लागि अधिकतम कोसिश गरिरहेका छौं ।
५. कोभिड १९ का कारण विश्वव्यापि रुपमा नै अर्थतन्त्रको जग हल्लिएको छ । यसबाट हाम्रो नगरको आर्थिक कृयाकलापमा पनि गम्भिर रुपमा प्रभाव परेको छ । भारत लगायत तेस्रो मुलुक र नेपाल कै विभिन्न स्थानबाट रोजगारी गुमाएर फर्किएका नागरिकको फर्किने क्रम जारी छ । यसबाट सिङ्गो समाज र अर्थतन्त्र दुबै राहत र पुस्थापनाको पर्खाइमा छन । नगरको आन्तरिक राजश्व अपेक्षित मात्रामा संकलन हुन नसकी बित्तिय सामर्थ खुम्चिएको अवस्थामा छ तर पनि नजिकको जनताको सरकार भएको नाताले अभिभावकत्व र संरक्षकत्व प्रदान गर्नु पर्ने जिम्मेवारीका साथ नगरपालिका लागि परेको छ ।
कोरोनाको कहरका विचमा ल्याईएको यो वजेटमा स्थानीय व्यवसायी, कृषक तथा नागरिकको ईच्छा वमोजिम विगत दुई वर्ष देखि कायम राजश्वका दरमा कुनै परिवर्तन गरिएको छैन । विगतका वर्ष मै नागरिकता र नागरिकता प्रयोजनका सिफारिसलाई शुन्य दस्तुर कायम गरिएको छ । साथै वैज्ञानिक कर छुटको व्यवस्थालाई कायम राखेको छु ।
६. यी यावत प्रतिकूलताका विच बित्तिय अनुशासन कायम गरी समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व कायम गरी स्वस्थ्यसेवा लगायतका अत्यावश्यकिय सेवा प्रवाहको सुनिश्चतता का साथै नागरिकको उत्साहलाई कायम राख्दै, अर्थतन्त्रलाइ जिवन्त रुपमा पुनस्थापित गर्नुको बिकल्प हामीसँग छैन । त्यसको लागि उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग हुनेगरी वजेट विनियोजन गर्ने प्रयत्न गरिएको छ ।

७. लामो बन्दाबन्दि र विश्व अर्थतन्त्रमा परेको प्रभावका कारण कृषि, उद्योग, पर्यटन सहित भौतिक पूर्वाधारको निर्माण समेतमा प्रत्यक्ष असर पुगेकोछ । नगरको आम्दानीमा गिरावट तथा खर्चको चापमा भने बढोत्तरी भई रहेको विषम अवस्थाबाट अर्थतन्त्रलाई जोगाउन आवश्यक सतर्कताका साथ उत्पादन कार्यलाई अगाडी बढाउने प्रयासमा हामी छौं ।
८. साधनस्रोत र जनशक्तिको समुचित प्रयोग गर्दै संकटलाई अबसरमा बदल्न सकिन्छ भन्ने मान्यताबाट अधिवहने प्रयत्न गरिएको छ । विप्रेषण माथिको निर्भरतालाई आन्तरिक उत्पादनका माध्यमबाट घटाउने र कृषिका उत्पादनहरुमा आत्मनिर्भरता हुने गरी बजेट तर्जुमा गरिएको छ । स्थानीय माटोमा नै सिर्जना खोजी रोजगार सृजना गर्ने र नगरलाई निर्यात गर्ने क्षमतामा पुऱ्याउने विश्वासको जगमा उभिएर यो बजेट निर्माण गरिएको छ ।
९. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको नीति र बजेटसँग तादम्यता मिलाउँदै आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माण गर्नेतर्फ बजेट र कार्यक्रम केन्द्रित गरिएको छ । कृषि तथा पशुपालन, उद्योग, निर्माण र पर्यटन लगायतको क्षेत्रमा गाउँघर मै रोजगारी र स्वरोजगारीका अवसर जुटाईनेछ । कम्तिमा पनि दैनिक जीवनमा आवश्यक पर्ने आधारभुत आवश्यकताका बस्तुहरु स्थानीय स्तर मै उत्पादन गर्ने, आधारभुत स्वास्थ्यसेवा सुलभ बनाउने, गुणस्तरीय शिक्षा, सरसफाई, खानेपानी र सिंचाई सुविधामा वृद्धि गरी समाज र अर्थतन्त्रका टुट्न लागेका कडिलाई जोड्नेछ ।

अध्यक्ष ज्यू

अब म कोभिड १९ नियन्त्रणका लागि हामीले हालसम्म गरेका प्रयासको बारेमा छोटो चर्चा गर्न चाहान्छु ।

१०. जव मित्रराष्ट्र चिनको बुहानमा माहामारीको रुपमा कोरोना भाईरसले गिजोल्ल सुरु गऱ्यो सोही वेला देखि नगरपालिकाले नगर, वडा, टोल र बिद्यालयस्तरमा कोरोना कहरबाट बच्न अपनाउनु पर्ने साबधानी सहितको अभिमुखिकरण स्थानीय रेडक्रसको सहकार्यबाट सञ्चालन गरियो ।
११. संघीय सरकार, प्रदेश सरकारको नीति अनुसार कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न नगरमा शंकट व्यवस्थापन केन्द्र तथा वडामा विपद व्यवस्थापन, छनौट तथा निगरानी समितिहरु गठन गरी कोरोनाको माहामारी रोकथाम तथा राहत वितरणका कार्य हुँदै आएको छ ।
१२. कोभिड १९ प्रकोप फैलँदै गएपछि नेपाल सरकारको निर्देशन वमोजिम आवश्यक साबधानी अपनाउदै आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य सामग्री सहित नगरका ४ स्थानमा २२५ बेडको क्वारेन्टाईन तयारी गरियो । भारत लगायत तेस्रो मुलुकबाट नगरमा आउने नागरिकको चाप वृद्धि हुदै गएपछि नगरपालिकाबाट सबै वडा वडामा ६९० बेडको क्वारेन्टाईन निर्माण गरि सञ्चालन गरियो ।
१३. बन्दाबन्दि सँगै विपन्न नागरिकको खाद्यान्न शंकटलाई टार्न कार्यविधि बनाई ३ चरण सम्म राहत वितरण कार्य सञ्चालन गरियो । यस अबधिमा ४,३०१ घरपरिवारका १८,२६४ जनालाई राहत वितरण गरिएको छ ।
१४. लामो बन्दाबन्दि ले नागरिकको दैनिक जीवनमा परेको कठिनाई र बिकासका कार्यमा आएको अवरोधलाई गति दिन नगरपालिकाका सबै वडामा राहतका लागि आबेदन दिने ५,३७८ जना नागरिकलाई राहतका लागि काम परियोजना मार्फत रु १,१०,००,०००/एक करोड दशलाख रुपैयाँ विनियोजन गरी भौतिक निर्माण कार्यलाई सञ्चालित गरियो ।

१५. ठाकुरबाबा नगरपालिका विपत व्यवस्थापन कोषमा सहयोगका लागि आब्हान गरिए अनुसार विभिन्न संघसंस्था र व्यक्तिहरुबाट आजको मिति सम्ममा नगद रु ५४,७०,६१० चौवन्न लाख सत्तरी हजार छ सय दश र जिन्स रु ३,७३,०१० तीन लाख त्रिहत्तर हजार दश बराबर गरी कुल रु ५८,४३,६२० अन्ठाउन्न लाख त्रिचालिस हजार छ सय दश संकलन भएको छ । यस विपतमा सहयोग गर्नुहुने सबैमा हार्दिक आभार सहित धन्यवाद दिन चाहान्छु ।
१६. प्रकोपको बढोत्तरीसँगै शिवपुर स्वास्थ्य केन्द्र र नगरको नयाँ भवनमा ५१ बेडको आईसोलेशन तयार गरिएको छ । हाल सम्म नगरपालिकामा ६१७ जनाको आर.डि.टि. र १५० जनाको पि.सि.आर. विधिबाट परीक्षण गरि गरिएको छ । हाल आईसोलेसनमा रहनु भएका संक्रमित ७ जनाको स्वास्थ्य अवस्था सामान्य रहेको छ ।
१७. प्रदेश सरकारको समन्वयमा कोभिड १९ विशेष कृषि कार्यक्रम अन्तर्गत नगरलाई धानको बिउमा आत्म निर्भर बनाउने गरी १०४ बिघा जग्गामा धानको विकास गर्ने गरी अनुदान र ९४ जनाको १२० कठ्ठा जग्गामा फलफुल तरकारी खेति गर्ने गरी कार्यक्रम अगाडी बढाइएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म नगरको चालु आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयन र आर्थिक स्थितिका बारेमा संक्षिप्त जानकारी गराउन चाहान्छु ।

१८. नगरपालिकाको आवश्यक पर्ने कानून, नीति, कार्यविधिहरु तयार भई सकेको, आवश्यक जनशक्तिको पदपूर्ति भईसकेको र योजनाबद्ध कार्यक्रम कार्यान्वयनको गर्ने परिपाटीको विकास भई सकेकोले पुर्ण क्षमताका साथ बजेट कार्यान्वयन गर्नसक्ने अवस्थामा आईपुगेका छौं ।
१९. दोस्रो चौमासिक सम्म ठेक्कापट्टाका काम समेतले गति लिएको र अधिकांश कार्यक्रम कार्यान्वयन भई रहेकोमा बन्दाबन्दिले केहि प्रभावित भएपनि वर्षको अन्त्य सम्ममा बजेट खर्चका दृष्टिकोणबाट लक्ष्यको नजिक पुग्ने आधार बनेकोछ ।
२०. चालु आ.ब.का लागि रु ७१,२०,४९,१०६/एकहत्तर करोड बिस लाख उन्चास हजार एक सय छ रुपैयाँ, चालु तर्फ रु ३८,३१,५८,१०६(५३.८१ प्रतिशत) अठतिश करोड एकतिश लाख अन्ठाउन्न हजार एक सय छ र पुँजीगत तर्फ रु ३२,८८,९१,०००(४६.१९ प्रतिशत) बत्तिस करोड अठासी लाख एकानब्बे हजार विनियोजन भएकोमा वर्षको अन्त्यमा आइपुग्दा बजेटको आकार बढेर रु. ७८,८९,६३,१०६/अठहत्तर करोड उनानब्बे लाख त्रिसठ्ठि हजार एक सय छ पुगेको छ । नगरपालिकाले विशेष पहल गरी विभिन्न निकायबाट रु ७,६९,१४,०००/सात करोड उन्सत्तरी लाख चौध हजार थप बजेट निकास गराउन सफल भएको ब्यहोरा जानकारी गराउन चाहान्छु ।
२१. चालु आ.ब.को जेठ सम्ममा ३३,५३,६६,२९४ तैत्तिस करोड त्रिपन्न लाख छैसठ्ठि हजार दुई सय चौरानब्बे खर्च भई कुल बजेटको ४२ प्रतिशत खर्च भएको छ । ठेक्कापट्टाको रकम भुक्तानी बाँकी रहेको र नगर तथा वडाबाट सञ्चालित योजनाहरुको कार्य सम्पन्न भई सकेको र भुक्तानी दिन बाँकी रहेकोले अपेक्षित प्रगतिको नजिक पुग्न सकिने अपेक्षा गर्न सकिन्छ ।

२२. गत आ.ब.२०७५/२०७६ मा यथार्थ आय रू ६४,४६,६४,०००/(चौसठिठ करोड छयालिस लाख चौसठिठ हजार) रहेकोमा रू ६९,४६,६४,०००/(एकसठिठ करोड छयालिस लाख चौसठिठ हजार) व्यय हुने भएकोले सो को अनुमोदनको लागि पेश गरेकोछु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म गरिमामय सभा समक्ष आ.ब.२०७७/२०७८ को बजेटको उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

बजेटका उद्देश्यहरु:

- २२.स्वास्थ्य क्षेत्रका पुर्वाधार, जनशक्ति र क्षमता विकास गरी स्वास्थ्य सेवामा आम जनताको पहुँच बढाउने ।
- २३.कोभिड १९ बाट सिर्जित आर्थिक मन्दिबाट सिथिल अर्थतन्त्रलाई चलायमान र गतिशिल बनाई उच्च आर्थिक दर हासिल गर्ने ।
- २४.कृषि र पशु जन्य उत्पादन र रोजगारीको अबसर सिर्जना गरी नगरलाई खाध्य वस्तुमा आत्मनिर्भर बनाई निर्यात तर्फ उन्मुख बनाउने ।
- २५.वडा र नगर स्तरीय गौरवका आयोजना सञ्चालन गर्ने ।
- २६.बजेट कार्यान्वयनमा सुधार र सुशासन प्रत्याभुत गर्ने ।

बजेटका प्राथमिकताहरु:

- क) स्वास्थ्य क्षेत्रको स्तरोन्नति र बिस्तार गरी स्वास्थ्य सेवामा आम नागरिको पहुँच बृद्धि गर्ने । शिक्षा लगायत सामाजिक क्षेत्रको बिस्तार र विकास गर्ने ।
- ख) कृषि क्षेत्रमा उत्पादनका साधनमा सरल पहुँच र नबिनतम प्रविधिको उपयोग बढाउँदै युवा पुस्तालाई आकर्षित गर्ने र कृषिलाई रोजगार, स्वरोजगार बनाई आत्मनिर्भरता र निर्यात गर्ने आधारशिलाको रुपमा विकास गर्ने ।
- ग)आर्थिक सामाजिक क्षेत्रको समग्र विकासमा टेवा पुग्ने गरी दीगो पूर्वाधार विकासमा जोड दिने ।
- घ) कृषि, उद्योग, पर्यटन, सार्वजनिक निर्माणलाई प्राथमिकतामा राखि रोजगारी एवं स्वरोजगारीको थप अबसर निर्माण गर्ने । भारत लगायत तेस्रो मुलुक र नेपाल कै बिभिन्न स्थानबाट रोजगारी गुमाई फर्केका नगरबासीलाई नगर भित्रै रोजगारीको अबसर सृजना गर्ने ।
- ङ)सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा नतिजामुखि बनाउने र अनुत्पादक क्षेत्रको खर्च कटौति गर्ने ।

अध्यक्ष महोदय

अब म आ.ब.२०७७/२०७८ को प्रस्तावित बजेट सहित क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्न गईरहेकोछु ।
२७.आ.ब.२०७७/२०७८ को लागि रू ६२,०२,५२,९८८/बैसठिठ करोड दुई लाख लाख बाउन्न हजार नौ सय अठ्ठासी हुन पुगेको छ ।

जुन गत आ.ब.को कुल बजेटको २९.३८ प्रतिशतले कमि हो ।

यस मध्ये चालु बजेट रू ३९,९७,९९,०००/उन्चालिस करोड सत्र लाख एघार हजार र

पुँजिगत रु २२,८५,४९,९८८/बाइस करोड पचासी लाख एकचालिस हजार नौ सय अठासी रहेको छ । जुन क्रमशः ६३.९६ र ३६.८४ प्रतिशत हो ।

२८. आगामी आर्थिक वर्षमा

संघीय ससर्त	रु २२,९०,००,०००/बाइस करोड नब्बे लाख,
संघीय समानीकरण	रु ९३,७७,००,०००/तेह्र करोड सतहत्तर लाख,
संघीय राजश्व बाँडफाँड	रु ९,२९,००,०००/ नौ करोड एक्काईस लाख,
प्रदेश ससर्त	रु २,४८,५०,०००/दुई करोड अठचालिस लाख पचास हजार,
प्रदेश समानीकरण	रु ५६,४३,०००/ छपन्न लाख त्रिचालिस हजार,
प्रदेश राजश्व बाँडफाँड	रु ५४,३२,०००/ चौवन्न लाख बत्तिस हजार
आन्तरिक राजश्व	रु ४,००,९०,०००/चार करोड दश हजार र
अल्या	रु ७,७५,००,०००/ सात करोड पचहत्तर लाख,
प्रधानमन्त्रि रोजगार	रु ५०,००,०००/पचास लाख,
सडक बोर्ड	रु ३०,००,०००/ तीस लाख सहित
कुल	रु ६२,०२,५२,९८८/बैसठ्ठ करोड दुई लाख लाख बाउन्न हजार नौ सय अठासी बजेट प्रस्ताव गरिएकोछ ।

२९. हालको विषम अबस्थामा नागरिकको जीवन रक्षा गर्नु नजिकको सरकारको हैसियतले प्रमुख दायित्व महसुश गरि स्वास्थ्य सेवाका लागि रु ३,३२,९७,०००/तीन करोड बत्तिस लाख सन्तानब्बे हजार विनियोजन गरेको छु ।

३०. निःशुल्क वितरण हुने औषधीको सहज उपलब्धता हुने गरी रु २०,९५,०००/बिस लाख पन्चानब्बे हजार विनियोजन गरेकोछु ।

३१. नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवा अब घरआँगनमा नै भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गर्न नेउलापुरमा रहेको सार्वजनिक जग्गामा नगर अस्पतालका लागि प्रदेश सरकार समेतको समन्वयमा रु ९,४०,००,०००/एक करोड चालिस लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ । बहुवर्षे योजना अन्तर्गत ५० बेडको नगर अस्पताल बनाउने गरी कार्य अगाडी बढाईनेछ ।

३२. ८० वर्ष भन्दा बढी उमेरका जेष्ठ नागरिकका लागि घरदैलोमा नै स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

३३. गत आ.ब. देखि नै नेउलापुर स्वास्थ्य केन्द्रमा एम.बि.बि.एस.डाक्टरको सेवा उपलब्ध हुँदै आएकोमा सो लाई निरन्तरता दिने गरी बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

३४. यस नगरपालिका हात्तिपाईले र टि.बि.को उच्च जोखिममा देखिएकोले टि.बि.परिक्षणका लागि नेउलापुर स्वास्थ्य केन्द्रमा अत्याधुनिक ल्यावको स्थापनाका साथै हात्तिपाईले निवारण गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

३५. नेउलापुर स्वास्थ्य चौकीमा स्थापना भएको सिकलसेल एनिमिया ल्याव सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- ३६.कोभिड १९ को रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि आवश्यक क्वारेन्टाईन ब्यबस्थापन, आइसोलेसन ब्यबस्थापन, आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीको ब्यबस्था सहित आम नागरिकको सुरक्षा एवं राहत समेतका लागि बिपत ब्यबस्थापन कोषमा रु १,५०,००,०००/एक करोड पचास लाख विनियोजन गरेकोछु ।
- ३७.फोहरबाट मोहर भन्ने अवधारणाबाट सरसफाई तथा डम्पिङ्ग साईड ब्यबस्थापनका लागि रु १९,००,०००/- उन्नाईस लाख बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
- ३८.हरित नगर कार्यक्रमका लागि रु १०,००,०००/ दश लाख विनियोजन गरेकोछु ।
- ३९.उज्यालो नगर अभियान अन्तर्गत सौर्य सडक बत्ति जडानका लागि रु ३०,००,०००/ तीस लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ४०.शिक्षा क्षेत्रको लागि कुल रु १७,४६,००,०००/सत्र करोड छयालिस लाख बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
- ४१.सेफ स्कुल परियोजनाको साभेदारीमा नगर भरिका बिद्यालयहरुका पुराना भवनको पुनःस्थापना वा पुनःनिर्माण गर्ने गरी कार्यक्रम अगाडी बढाईएकोछ । बिद्यालयको भौतिक सुबिधा बिस्तारका लागि रु २,१४,००,०००/- दुई करोड चौध लाख बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
- ४२.नगर स्तरिय पुस्तकालय संचालनका लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ४२.ठाकुरबावा नगरपालिका, वडा न.२ रानीपुरमा नगर स्तरिय खेल मैदान र निर्माणका कभर्डहलका लागि रु. २५,००,०००/-, पच्चीस लाख । समग्र खेलकुद बिकासका लागि रु २०,००,०००/बिस लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु । ठाकुरबावा नगर पालिकाको पहिचान खो खो खेलकुद सञ्चालन, तेस्रो नगर स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता तथा नगर र वडा स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
- ४३.कोभिड १९ को कारण देश र विदेशका विभिन्न स्थानबाट फर्किएका नगरबासी युवालाई कृषि व्यवसायका माध्यमबाट युवालाई रोजगार, स्वरोजगार बनाई आत्मनिर्भरताको साथै निर्यात जन्य उत्पादनमा अग्रसर गराउने गरी **५,६३,५०,०००/पाँच करोड त्रिसठ्ठिठ लाख पचास हजार विनियोजन** गरेको छु । यसबाट कम्तिमा **१०००** युवालाई रोजगारी प्राप्त हुनाको साथै आलु, दलहन, तेलहन, लसुन, प्याज, धनिया, खुर्सानी लगायतका तरकारी उत्पादनका साथै धानको बिउ, लगायतमा कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरता सहित धान, गहुँ, मकै जस्ता खाद्यान्नमा निर्यात वृद्धिको अपेक्षा गरिएकोछ ।
- ४४.कृषि उत्पादनमा लागत घटाई कृषकलाई प्रतिस्प्रधि वनाउन आधुनिक कृषि औजारको प्रयोगमा अनुदानको लागि रु. १५,००,०००/-, सुखवाग्रस्त क्षेत्रमा साना सिंचाई आयोजनाका लागि रु. ३८,००,०००/-, कृषि बिमाका लागि रु. ५,०००००/-, कृषि उत्पादन संकलन तथा बजारिकरणका लागि रु.२०,००,०००/- बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
- ४५.प्रधानमन्त्रि कृषि आधुनिकरण परियोजना मार्फत कृषि पकेट क्षेत्र बिकासका लागि २५,००,०००/ पच्चिस लाख विनियोजन गरेकोछु ।
- ४४.रोजगारी र स्वरोजगार सृजना हुने गरी पशु तथा मत्स्य बिकास कार्यक्रमका लागि २,२१,६८,०००/दुई करोड एककाइस लाख अठसठ्ठि हजार विनियोजित गरेकोछु । यसबाट निरन्तर यस क्षेत्रमा कृषाशिल कृषकलाई टेवा दिनुका साथै कम्तीमा ४२५ उद्यमी युवालाई रोजगारीको अवसर सृजना हुनेछ ।

४६. प्रदेश सरकारको नीति अनुसार बंगुर पकेट क्षेत्र विकासका लागि रु ३०,००,०००/तिस लाख बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
४७. यस नगरपालिकालाई वाखापालनको हव क्षेत्र बनाई खसीबोका निर्यातमा उल्लेख्य वृद्धि गर्न स्मार्ट वाखापालन कार्यक्रम लाई थप विस्तार र विशेष वाखा विकास कार्यक्रमका लागि रु ५०,००,०००/ पचास लाख विनियोजन गरेको छु ।
४८. दुध उत्पादनमा वृद्धि गरी कृषकको आयआर्जनमा टेवा पुऱ्याउन भैसीपालन विशेष कार्यक्रमका लागि रु. २६,००,०००/- विनियोजन गरेको छु ।
४९. उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रमका लागि दुध प्रति लिटर रु.२१-, खसी बोका प्रति जीउ रु.६००/- र तरकारी प्रति क्वीन्टलका दरले वितरण गर्ने गरी रु. १४,००,०००/- विनियोजन गरेको छु ।
४९. पशुधनको नोक्सानिबाट कृषकले ब्यहोर्न पर्ने आर्थिक क्षतिलाई रोक्न पशुबिमाका लागि रु. ५,००,०००/- बजेट विनियोजन गर्नुका साथै एक वडा एक कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिक लाई निरन्तरता दिने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।
५०. लागत साभेदारीमा सीत भण्डारको भौतिक संरचना निर्माणका लागि रु. ४०,००,०००/- विनियोजन गरेको छु ।
५०. लघु उद्यम विकासका माध्यमबाट लघुउद्यमीको स्तर उन्नती र नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्न २९,००,०००/ उन्तिस लाख बजेट ब्यवस्था गरेकोछु ।
५१. राष्ट्रिय परिचय पत्र ब्यवस्थापनका लागि रु ४०,००,०००/चालिस लाख बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
५२. तराई मधेश सम्बृद्धि कार्यक्रमका लागि रु ७७,००,०००/ सतहत्तर लाख बजेट विनियोजन गरिएकोछ । यसबाट बनविरपुर देखि गोविन्दपुर जैबिकमार्ग थारु होमस्टे सडकको स्तरोन्नतिमा खर्च गरिनेछ ।
५३. सतघरुवा र खुलपुर जोड्ने आम्वासा खोलामा भोलुङ्गे पुल निर्माण गर्न भोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत विकास अन्तर्गत रु ७०,००,०००/ लाख विनियोजन गरी नगरपालिकाबाट थप गरिने जोडकोषका लागि आवश्यक बजेट तर्जुमा गरेकोछु ।
५४. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमका लागि रु ६३,००,०००/त्रिसठ्ठ लाख विनियोजन गरिनुका साथै यस कार्यक्रमसँग युवा परिचालन कार्यक्रम समावेस गरी थप रोजगारी सृजना गर्न आवश्यक ब्यवस्था गरिएकोछ ।
५५. हरेक वडामा कम्तीमा दश लाख भन्दा माथीका दुई वटा योजना र अन्य साना योजनाका माध्यमबाट पूर्वाधार विकासका साथै आर्थिक, सामाजिक विकासका लागि रु. ४,५०,००,०००/ चार करोड पचास लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
५६. नगर भवन निर्माण तथा संघीय र प्रदेश सरकारबाट म्याचिङ्ग गरी सञ्चालन गर्नु पर्ने आयोजनहरु सञ्चालन सहित वडा गौरवको रुपमा बहुबर्षे योजना सञ्चालन गर्ने गरी तपशिलको गौरव आयोजनाका लागि रु १२,९०,००,०००/बाह्र करोड नब्बे लाख रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
- क) भुरीगाउँको मुख्य चोकको उत्तर पट्टी भुरीगाउँ वजारका संस्थापक देविराम उपाध्यायको शालिक र सडक निर्माण रु ६०,००,०००/ साठी लाख
- ख) बदबुरुवा खोलामा (सतघरुवा-रानीपुर) पक्किपुल निर्माण रु ५०,००,०००/पचास लाख
- ग) गिदरपुर-मिचैया(अजित मार्ग) मानपुर-नेउलापुर सडक रु ५०,००,०००/ पचास लाख

घ) बर्गदा-मैनवार(असरानी मार्ग) सडक निर्माण	रु ५०,००,०००/ पचास लाख
ड) बनकट्टी-तकिया सडक निर्माण	रु ५०,००,०००/ पचास लाख
च) मोतिपुर-बकुवा सडक निर्माण	रु ५०,००,०००/ पचास लाख
छ) मोहनपुर-कालिगौडी सडक निर्माण	रु ५०,००,०००/ पचास लाख
ज) लिफ्ट सिंचाई (वडा नं.८)	रु ५०,००,०००/ पचास लाख
झ) ठाकुरद्वारा-हात्तिसार सडक निर्माण	रु ५०,००,०००/ पचास लाख
ञ) कवर्डहल तथा खेलकुद मैदान	रु २५,००,०००/ पच्चिस लाख
ट) मर्मत सम्भार	रु ५५,००,०००/ पचपन्न लाख
ठ) नगरपालिका भवन निर्माण	रु १,५०,००,००० एक करोड पचास लाख
ड) म्याचिङ्ग फण्ड	रु ५,००,००,००० पाँच करोड

५७. यस नगरपालिकाको मुख्य सम्भाव्य क्षेत्रको रुपमा रहेको पर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रमका लागि रु ३०,००,०००/ तिस लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । परम्परागत हस्तकलाका सामग्रीको प्रवर्धन तथा बजारीकरणका लागि प्रदेश सरकारको समन्वयमा कोसेलीघरको व्यवस्थापन गर्न रु १०,००,०००/ बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
५८. विपन्न तथा युवालाई स्वरोजगारका लागि स्वरोजगार कोषमा रु १०,००,०००/ दश लाख बजेट विनियोजन गर्नुका साथै सहकारी क्षेत्रको विकासका लागि रु ८,००,०००/ आठ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
५९. शहिद स्मृती जैबिक पार्क निर्माणका लागि रु ३०,००,०००/ तीस लाख विनियोजन गरेको छु ।
६०. सुरक्षित विपन्न आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरताका लागि रु ४०,००,०००/ चालिस लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
६१. ववई र औरहीका दुई स्थानमा शवदाह गृह निर्माण गर्न रु १८,००,०००/ अठार लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
६२. लक्षित वर्ग उत्थान कार्यक्रम अन्तर्गत ५८,०२,९८८ अन्ठाउन्न लाख दुई हजार नौ सय अठासी रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु । महिलाको स्तन तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सर परिक्षण शिविर संचालन तथा स्वरोजगार कार्यक्रमका लागि रु. १५,२७,९८८- विनियोजन गरेको छु ।
६३. जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र तथा जेष्ठ नागरिक देश दर्शन कार्यक्रमका लागि रु ८,००,०००- बजेट विनियोजन गरेको छु ।
६४. अपाङ्गता ग्राम संचालन तथा सहायता सामग्री वितरणका लागि रु. ३,००,०००- विनियोजन गरेको छु ।
६५. जनजातीको शिप विकास, जनजाती युवालाई लोकसेवा तयारी तथा सांस्कृतिक संरक्षणका लागि रु. ८,००,०००- विनियोजन गरेको छु ।
६६. वडघर चौकिदार प्रथाको विकासका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
६७. दलित वर्गका परम्परागत शिपको व्यवसायिकरण तथा सचेतनाका लागि रु. ५,००,०००- बजेट विनियोजन गरेको छु ।
६८. द्वन्द पिडित तथा सुकुम्वासी, पूर्व कमैया कमलरीको सीप तथा रोजगारी अभिवृद्धिका लागि रु. १०,००,०००- विनियोजन गरेको छु ।

६९. युवा तथा बालबालिका लक्षित कार्यक्रम र सामाजिक कुरिति तथा लागु औषध दुर्व्यसनी न्युनिकरणका लागि रु. ८,७५,०००/- विनियोजन गरेको छु ।
६३. सामाजिक परिचालन कार्यक्रमका लागि रु १०,००,०००/ दश लाख बजेट छुट्टाएको छु ।
६४. प्रशासनिक तर्फ ७,२५,८२,९०७/ सात करोड पच्चिस लाख बयासी हजार नौसय सात रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु ।
६५. हेभि ईक्युपमेन्ट सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि छुट्टै कोषको व्यवस्थापन गरी यसका लागि रु. ३३,००,०००/- बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
६५. नगरको मुख्य पर्यटकिय क्षेत्र ठाकुरद्वारा लगायत नगरका ठूला पुर्वाधार तथार सम्भाव्य क्षेत्रहरुको डि.पि.आर. तयार पार्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकोछु ।
६६. राजश्वका प्रस्तावित दरहरु, क्षेत्रगत बजेट विनियोजनको विस्तृत विवरण र बजेट बाँडफाँड अनुसुचिमा समावेश गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय ,

प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम तयारी प्रक्रियामा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण नगरवासी दाजुभाई दिदीबहिनीहरु , नगरप्रमुख ज्यू, वडाअध्यक्ष तथा कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरु, नगरसभाका सदस्यज्यूहरु तथा कर्मचारिहरुमा धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुका सिलसिलामा सबै पक्षबाट प्राप्त सुझाव तथा पृष्ठपोषण हाम्रा लागि अत्यन्त महत्वपूर्ण रह्यो । बजेट नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सघाउ पुऱ्याउनु हुने राजनैतिक दल, सरकारी तथा गैर सरकारी संघसंस्था, नागरिक समाज, उद्योगी व्यवसायी, पर्यटन व्यवसायी , बुद्धिजीवि, संचारकर्मी प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

कुनै पनि योजनाको सफलता सो को सफल कार्यान्वयनमा भर पर्ने भएकाले यो बजेट निर्माणमा जस्तै कार्यान्वयनमा समेत सबै पक्षको सहयोग रहनेछ भन्ने आशा एवं विश्वास लिएकी छु ।

कृष्णा कुशमा थारु

उपाध्यक्ष

सातौँ नगरसभा, ठाकुरबाबा नगरपालिका

२०७७, आषाढ १०